

EL LLENGUATGE

On són, les nenes?

A bans d'entrar a veure la projecció de la pel·lícula, un senyor i una senyora es van acostar al bar del cinema a prendre un refresc. Van trobar que el matrimoni que el regentava eren amics seus i es van saludar. «No ho sabíem, que tenien aquest bar!» va comentar la senyora. I tot seguit va demanar: «I les nenes?». «Estan al lavabo» va respondre la mestressa del bar, sense pensar-s'hi gaire. «Mira que bé!» no es va saber estar de ponderar, la senyora, al seu marit: «Ells s'encarreguen de bar i les filles del lavabo!». (Volent dir: així tot queda a casa). Però la senyora del bar, tota sufocada, va cuitar a aclarir el malentès: «No, no; vull dir que són, al lavabo!». I un silenci feixuc va entorbellir la cordialitat inicial.

Muts testimonis de l'escena, vam pensar que la senyora del bar, com se sol dir, en el pecat havia trobat la penitència. Si hagués començat per dir les coses tal com són, no s'hauria produït cap malentès. Si hagués dit, de bon principi, que les seves plançons eren al lavabo, ningú no n'hauria inferit res que hagués pogut ferir la seva tendra susceptibilitat. Però com que va dir que hi estaven, el cas lamentable es va produir indefectiblement.

Tot prové, naturalment, del fet, tan conegut, que es tendeix a substituir, sistemàticament, el verb ésser per estar. Els esquemes que determinen l'ús de cada un són, certament, complexos, i sobrepassen, de llarg, els límits d'aquests comentaris. Però, si més no, podem insistir sobre un cas concret d'aplicació, el que va motivar l'anècdota verídica que hem contat. Amb el verb ésser expressem la presència momentània d'algú en algun lloc i amb el verb estar una estada llarg, com a lloc de residència o treball. Si diem d'algú que és al banc, és que hi ha anat, per exemple, a demanar un crèdit; i si diem que hi està, és que hi treballa, que n'és funcionari. De tal manera que si ens preguntem si algú està al despatx, no és cap absurditat respondre que sí, que està al despatx però que en aquest moment no hi és, és a dir hi treballa però ha sortit a fer una gestió.

ALBERT JANE